

11-12-2020

Beste beleidsmakers, ministers, rectoren,

Eerder deze week kregen we het bericht dat de Vlaamse universiteiten en hogescholen het tweede semester in 'code rood' zullen starten en dat alle onderwijs dus verder online (af(s)tafsonderwijs?) zal worden aangeboden. Het doel van dat bericht was om voor alle betrokkenen snel duidelijkheid te creëren én perspectief te bieden. Hoewel dat op zich lovenswaardig is, is dat perspectief bieden niet goed gelukt. De studenten hebben vooral gehoord dat er met hun noden weinig rekening wordt gehouden bij het bepalen van de strategieën om de COVID-pandemie in te dijken. Het lijkt wel alsof studenten de enige groep zijn waarover duidelijke beslissingen worden genomen. Deze beslistheid en duidelijkheid zien we minder in de maatregelen die onze economie kunnen aantasten, voor groepen met een sterker en groter lobbynetwerk of in de handhaving van regels rond telewerken of grote bestellingen bij traiteurs.

Samen met die studenten maken wij ons als docenten en medewerkers van de Vlaamse universiteiten en hogescholen grote zorgen over de impact van deze aanhoudende afstandsmaatregelen op de mentale gezondheid van onze studenten en bij uitbreiding van alle jongeren in Vlaanderen. Immers, wetenschappelijke studies tonen aan dat voor kinderen, adolescenten en jongvolwassenen geldt dat:

- 1) sociale interacties noodzakelijk zijn voor een evenwichtige identiteitsontwikkeling en dat deze hen in staat stellen om goede sociale vaardigheden op te bouwen;
- 2) sociale vaardigheden én sociale steun bijdragen aan een goede mentale gezondheid;
- 3) online contacten geen volwaardige vervanging zijn voor echte sociale contacten en warm-menselijke omgang met elkaar;
- 4) de adolescentie en jongvolwassenheid een cruciale fase is waarin (kwetsbare) jongeren (voor het eerst) psychische klachten krijgen;
- 5) in het algemeen tot 20 % van onze jongeren last heeft van matige tot ernstige psychische klachten (nog los van *physical distancing* maatregelen);
- 6) in gewone omstandigheden ook al veel studenten met psychische klachten kampen;
- 7) de wachttijden voor jongeren met psychische klachten om hulp te krijgen nu al oplopen tot 6 maanden en meer.

Als wetenschappers onderschatten we de ernst van de huidige COVID-pandemie zeker niet en erkennen eveneens het belang van de genomen maatregelen in onze anderhalve-meter-maatschappij. Dat neemt niet weg dat wij zeer bezorgd zijn over de mentale gezondheid van onze studenten en dat we het gevoel hebben dat deze groep in de genomen maatregelen voor deze crisis over het hoofd wordt gezien. Tot op heden hebben de meeste studenten laten zien dat ze veerkrachtig en solidair zijn en flexibel omgaan met de nieuwe uitdagingen, die hen niettemin depriveren van iets essentieels om uit te kunnen groeien tot evenwichtige volwassenen: sociale interactie. Sociale interactie is een essentiële basisbehoefte voor jongeren en we zijn bezorgd dat de sociale deprivatie die we momenteel – schijnbaar onbezorgd – op grote schaal doorvoeren mogelijk ernstige gevolgen zal hebben, niet alleen voor hen persoonlijk maar ook voor onze maatschappij als geheel. Als in gewone

11-12-2020

omstandigheden al één op vier volwassenen te maken krijgt met psychische klachten, die veelal in de adolescentie en jong-volwassenheid ontstaan, dan zijn we bezorgd wat de huidige sociale deprivatie voor hun gezondheid nu en op lange termijn zal betekenen. Dat negeren heeft mogelijks óók een grote economische kost: psychische klachten vormen de belangrijkste oorzaak voor werkonbekwaamheid en veel persoonlijk, relationeel en gezinslijden.

Wij voelen ons genoodzaakt om de overheid en de Vlaamse universiteiten te wijzen op hun verantwoordelijkheid en hen te vragen om in de overwegingen rond noodzakelijke maatregelen vanaf nu ook aandacht te hebben voor het herstel van het essentiële sociale weefsel van jongeren en daarmee voor hun mentaal welzijn. Maak van jonge mensen een prioritaire groep in overwegingen rond eventuele versoepelingen. Voor jongeren is sociale interactie een noodzakelijke basisbehoefte, even levensnoodzakelijk als gezond eten of voldoende bewegen. Het is tijd om dit als maatschappij te erkennen! Wij herhalen graag dat we begrijpen dat de situatie op dit moment precair is en weinig opties toelaat, maar willen uitdrukkelijk vragen om het welzijn van jongeren meer mee te nemen in de beslissingen. De jongeren hebben zich veerkrachtig getoond, laat er ons samen voor zorgen dat die veerkracht niet te ver wordt uitgerekt zodat de veer niet vervormt. Op kort tijd zullen de jongeren er wel bij varen, en op langere tijd is dat – ook economisch – beter voor onze hele maatschappij. Immers, de kinderen en jongeren van nu zijn onze toekomst. Zij, en wij met hen, rekenen op u.